

а чрезъ тирания и държане въ безправие и невежество на победенитѣ. При покоряването на България завоевателитѣ сж употрѣбили „първо потурчването, второ ятагана, трето затриването на всѣки исторически споменъ и историческо знание за политическо съществуване на покоренитѣ народи.“ И ако отпосле сж смекчавали по малко страшния си режимъ, тѣ все пакъ, като народъ и правителство, не сж могли да се освободятъ отъ фанатизма си, за да позволятъ на българитѣ каквото и да било свободно национално развитие. Прѣчатъ тукъ за реформи и за довѣрие между завоеватели и завоевани множество непреодолими предразсждъци у първитѣ, заедно съ органическия неджгъ на държавата имъ — покварата на администрацията. Но европейскитѣ християнски сили? Но единокръвна и единовѣрна Русия? Действително, последната е показвала благи помиси за насъ и ни е протѣгала ржка за помощъ; обаче нейнитѣ чиновници, съ всички свои бюрократически неджзи, сж увреждали сближението между двата народа и сж разклащали довѣрието на нашия къмъ руското управление. Кримската война е отворила очитѣ на българитѣ за много истини, така че занаяредъ не е позволено на никой съзнателенъ българинъ да очаква „утеха, каквато се прави на просяцитѣ“. Не по-добре стои и съ надеждитѣ, възлагани на неславянскитѣ държави. „Нека знае българскитѣ народъ, подчертава скептикътъ Селимински, че ако и другъ народъ се доближи до него, и той ще го експлоатира за свои частни интереси. И когато най-последниятъ народъ постигне своята целъ, ще се обърне гърбомъ и ще каже на българскитѣ народъ: не те познавамъ. Такива народи употрѣбватъ като убедителни сръдства религията, набожността, бждащето благоденствие и други лъжи. Следователно, не трѣбва да се мамимъ отъ подобни ласкателства и категорични увѣрения, отъ гдето и да идатъ тѣ, било отъ царъ и началникъ, било отъ свещеникъ и частно лице, било отъ мждрецъ и пророкъ. Докато се намираме въ неспособностъ, не трѣбва да изискваме отъ тѣхъ справедливо възнаграждение.“ Народитѣ изпълняватъ взаимнитѣ си задлъжения по силата на това, че могатъ да подкрепятъ основателнитѣ си искания съ хиляди щикове. „А българскитѣ народъ съ каква ли мощъ и сила ще принуди своитѣ приятели да изпълнятъ